

Folkhälsomyndigheten

Miljö- och energidepartementet
Klimatenheten
103 33 Stockholm

Handläggare
Ida Knutsson

Vårt ärendenummer
01679-2017

Ert ärendenummer
M2017/01407/KI

Datum
2017-09-27

Sida
1 (3)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över Klimatanpassningsutredningens betänkande SOU 2017:42 *Vem har ansvaret?*

Folkhälsomyndigheten är en kunskapsmyndighet med ett nationellt ansvar för folkhälsofrågor och att verka för en god folkhälsa. Det gör myndigheten genom att ta fram vetenskapligt grundad kunskap och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Detta gäller även under de nya förutsättningar som ett förändrat klimat medför. Genom arbetet bidrar myndigheten till ett hållbart samhälle.

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss och har följande att anföra:

Avgränsningar i utredningen

Det är Folkhälsomyndighetens uppfattning att utredningen endast svarar mot en avgränsad del av det som behöver hanteras inom ramen för klimatanpassning och Folkhälsomyndigheten hade därför önskat en bredare hantering av problematiken än det som utredningen presenterat.

Folkhälsomyndigheten anser vidare att klimatanpassning behöver hanteras genom ett helhetstänk samt integrerat med andra beslutssituationer, i syfte att uppnå hållbar utveckling. Folkhälsomyndigheten saknar ett sådant betraktelsesätt i utredningen.

Folkhälsomyndigheten saknar en kartläggning av befintlig kunskap kring klimateffekter samt klimatanpassning kopplat till markanvändning och bebyggd miljö. En sådan kartläggning hade varit värdefull, för att göra adekvata avgränsningar i utredningen, istället för att som nu hänvisa till äldre referenser och tidigare utredningar med andra uppdrag.

Utredaren har valt att inte göra en konsekvensanalys för biologisk mångfald och ekosystemtjänster trots att det var ett av uppdragets specifika direktiv med motiveringen att en sådan analys skulle bli alltför långtgående. Folkhälsomyndigheten uppfattar det som en högst relevant analys att göra, inte minst för att analysera de synergieffekter som kan uppstå mellan bebyggd miljö och hälsa, till exempel när det gäller att utforma den bebyggda miljön både för

att främja klimatanpassningen och friluftslivet. Folkhälsomyndigheten ställer sig därför frågande till att konsekvensanalysen inte finns med i utredningen.

Värmeutveckling i bebyggelse och byggnader

Folkhälsomyndigheten saknar hantering av klimatteffekten värmeböljor och skadlig värmeutveckling i bebyggelse i utredningen. Ny forskning visar att värme troligtvis kommer att utgöra den mest betydande effekten på människors hälsa utifrån ett förändrat klimat¹. Genom att utesluta värmeproblematiken undviker utredaren ett område som kan komma att ha stor effekt på bebyggelsens utformning och då i synnerhet utifrån aspekten av en god inomhusmiljö som främjar människors hälsa. Byggnader och bebyggelse som uppförs i dag kommer att stå kvar länge. Det är därför viktigt att i möjligaste mån ta hänsyn till kommande värmeböljor vid översiktsplanering, detaljplanering och byggande redan idag.

Förslag 7.3

Folkhälsomyndigheten är positiv till den analys i översiktsplaneringen som utredaren föreslår enligt förslag 7.3. Folkhälsomyndigheten vill dock poängtera att förslaget i huvudsak är av vikt när det gäller klimatrisker i ny bebyggelse. Folkhälsomyndigheten anser vidare att också riskområden för negativ värmeutveckling borde ha inkluderats i förslaget.

Dagvatten

Folkhälsomyndigheten ser att de förslag som utredaren lämnar avseende dagvatten främst adresserar ny bebyggelse och anser att anpassningen av befintlig bebyggelse inte hanteras i tillräcklig utsträckning. Folkhälsomyndigheten vill poängtera att risk för människors hälsa kommer kvarstå under en betydande period eftersom det kommer ta tid och vara kostsamt att bygga om de befintliga systemen för dagvatten.

Folkhälsomyndigheten välkomnar utredningens förslag i avsnitt 8.2 om att ta fram alternativ hantering av dagvatten, men vill samtidigt poängtera att lösningarna måste vara väl genomtänkta och anpassas till den aktuella platsen. Det är viktigt att gedigna konsekvensanalyser som också beaktar god hälsa, görs inför beslut om hantering.

Landstingens roll inom klimatanpassning

Landstingens ansvar för klimatanpassning har, enligt motivering på sidan 93 i utredningen, avgränsats från utredningen trots att de bedriver samhällsviktig verksamhet i fastigheter som är känsliga ur klimathänseende. Folkhälsomyndigheten vill lyfta fram att utredningen borde ha reflekterat över landstingens roll och vikten av att hälso- och sjukvården inte halkar efter när det gäller anpassning till ett förändrat klimat.

Förslag om nationell strategi

Folkhälsomyndigheten instämmer i utredningens slutsatser i avsnitt 7.4.2 om att Sverige behöver en nationell strategi kring klimatanpassning, och vill poängtera vikten av att denna strategi beaktar alla dimensioner av en hållbar utveckling. Klimatförändringarnas konsekvenser är en av vår tids största utmaningar och omställning behövs för att uppnå ett mer

¹ Forzieri, G., Cescatti, A., Batista e Silva, F., & Feyen, L. (2017). Increasing risk over time of weather-related hazards to the European population: a data-driven prognostic study. *Lancet Planet Health*, 1, e200–e208.

motståndskraftigt samhälle, men klimatanpassning rymmer också möjligheter att bygga ett hållbart samhälle där flera samhällsmål kan uppnås samtidigt.

Förslag om myndighetsstruktur

Folkhälsomyndigheten instämmer i utredningens slutsatser i avsnitt 7.4 om att det behövs en tydlig ansvarsfördelning mellan myndigheter när det gäller klimatanpassning och föreslår att det framgår av berörda myndigheters instruktion eller regleringsbrev. Folkhälsomyndigheten är därför positiv till förslaget under 7.4.3 att Boverket får ett förtydligt uppdrag i sin instruktion men Folkhälsomyndigheten vill samtidigt poängtera vikten av att detta uppdrag inte begränsas i enlighet med de avgränsningar som utredningen gjort utan även innefattar climateffekter som till exempel värmeutveckling i bebyggelse samt fukt- och mögelskador. Folkhälsomyndigheten har svårt att bedöma om dessa climateffekter ingår i förslaget så som det är skrivet. Folkhälsomyndigheten anser vidare att Boverkets uppdrag bör formuleras utifrån ett perspektiv av hållbar utveckling och utifrån ett helhetstänk kring klimatanpassning och climateffekter.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Anna Bessö och Anders Tegnell, enhetschefen Agneta Falk Filipsson samt chefsjuristen Markos Stavroulakis deltagit. Utredaren Ida Knutsson har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Ida Knutsson